

Doctrina - Podještědské gymnázium, s.r.o.

Oddíl E – učební osnovy
XIV.2.B

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Charakteristika předmětu: VÝTVARNÁ VÝCHOVA ve vyšším stupni osmiletého studia

---

Obsah předmětu

Vyučovací předmět výtvarná výchova vychází z výtvarného oboru vzdělávací oblasti Umění a kultura (RVP G).

Jsou realizována především průřezová témata Multikulturní výchova (v kvintě) a částečně Mediální výchova (v sextě a oktávě) a Osobnostní a sociální výchova ve všech ročnících.

Studenti jsou seznamováni s dějinami umění od pravěku do současnosti, v praktické části navazují na dosavadní aktivity, techniky a dovednosti a tematicky vychází z probírané látky. Zároveň sledují, interpretují nebo realizují aktuální výtvarné směry.

Časové vymezení předmětu

	vyučovací hodina	cvičení
kvinta	1	X
sexta	1	X
septima	(2)	X
oktáva	(2)	X

Organizace výuky

Hodiny výtvarné výchovy probíhají v ateliéru vybaveném základními materiály, pomůckami a nástroji. V zadání se vymezuje téma práce, často i techniky a postupy a časová dotace, mnoho zadání přesahuje jednu vyučovací hodinu. Teoretické a naukové zásady jsou předneseny při zadání, další konzultace, korekce, návody, rady a doporučení probíhají individuálně. Většina prací je prezentována a hodnocena. Teorie dějin umění je přednášena nebo diskutována formou připravených prezentací a ukázek. Ukázky jsou většinou v digitální podobě.

Povinná výtvarná výchova se vyučuje do kvinty; v sextě si studenti povinně vybírají mezi výukou Vv nebo Hv. Znalosti a dovednosti těchto předmětů a dramatické výchovy jsou shrnuty a předvedeny na estetickém kurzu, který je povinnou součástí výuky v sextě, v jehož rámci je splněna časová dotace povinné výuky předmětu výtvarná výchova.

Výchovné a vzdělávací strategie

Výchovné a vzdělávací strategie v předmětu výtvarná výchova mají několik paralelních směrů. Ve výuce se studenti seznámí s maximálním množstvím výtvarných oborů, témat, technik, postupů, stylů, teorií a způsobů vyjádření, mohou si je vyzkoušet a vybrat si. Každý student tak má možnost prožít úspěch. Zároveň se studenti seznámí se základy dějin výtvarného umění a významnými díly architektury, sochařství a malířství. Nadále se formuje výtvarný názor a estetické cítění každého studenta.

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Kompetence k učení

- podporujeme tvořivost a fantazii studentů, umožňujeme jim realizovat vlastní nápady
- formujeme estetické vnímání a názory studentů
- seznamujeme studenty s odbornou terminologií, používáme ji
- vedeme studenty k využití mnoha zdrojů informací – odborná literatura, periodika, internet, film, výstavy a instalace...
- využíváme poznatků z dějepisu, zeměpisu, literatury, hledáme souvislosti
- zapojujeme studenty do soutěží nebo veřejných prezentací

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme práci tak, aby studenti využili maximálně své poznatky, zkušenosti a zároveň kreativitu a fantazii
- necháváme studentům prostor pro sebehodnocení, vyjádření vlastních názorů a postojů
- vyžadujeme zodpovědnost za průběh práce i za výsledek
- zadáváme individuální témata, soutěže, projekty a maturitní práce

Kompetence komunikativní

- dbáme na dodržování pravidel komunikace s jednotlivcem, ve skupině i na veřejnosti
- motivujeme studenty ke „čtení“ výtvarného díla, k vysvětlení vlastních záměrů a postupů
- seznamujeme studenty se základy umělecké kritiky
- uplatňujeme neverbální komunikaci prostřednictvím výtvarného sdělení

Kompetence sociální a personální

- zaměřujeme se na vytváření dobrých mezilidských vztahů v hodinách i na akcích školy – kurzy, exkurze, výstavy...
- učíme studenty respektovat názor druhých
- rozvíjíme u studentů schopnost sebehodnocení i hodnocení práce a chování druhých

Kompetence občanské

- podněcujeme a rozvíjíme vztah studenta k výtvarnému umění ve všech podobách
- prosazujeme tradiční kulturní hodnoty a zároveň vnímáme a respektujeme moderní výtvarné umění
- přispíváme k tvorbě a kultivaci estetiky prostředí školy i jejího okolí
- účastníme se výstav, odborných exkurzí a soutěží, zařazujeme do výuky aktuální témata z oblasti výtvarného umění – módní přehlídky, výstavy ilustrací, architektonické soutěže aj.

Kompetence k podnikavosti

- vedeme studenty k rozpoznání vlastního potenciálu (talentu) a jeho využití v osobním i profesním životě
- prosazujeme proaktivní přístup, vlastní iniciativu a tvořivost, vítáme, podporujeme inovace
- motivujeme studenty k dokončení zahájených aktivit a k dosažení úspěchu

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Kompetence digitální

- vedeme studenty k užívání různorodých vizuálně obrazných prostředků včetně digitálních technologií při vlastní tvorbě a k nalézání vlastních postupů a variant řešení
- vedeme studenty k vyhledávání a sdílení inspiračních zdrojů a uměleckých děl s respektem k autorství a autorským právům
- vedeme studenty ke sdílení a prezentaci tvůrčího záměru, témat a výsledků práce v rovině tvorby, vnímání a interpretace

Rozpracování vzdělávacího obsahu vyučovacího předmětu

K V I N T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění <ul style="list-style-type: none"> • pravěké umění • Egypt, Mezopotámie • krétsko-mykénská kultura • antika • románský sloh • gotika • renesance	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student se orientuje ve vývoji starověkého umění</i> ○ <i>pozná a vysvětlí způsoby zobrazení figury v jednotlivých kulturách</i> ○ <i>rozliší obory výtvarného umění</i>	Využití znalostí učiva dějepisu Kulturně-historický kurz v Praze - v ŠVP zpracován samostatně Realizováno průřezové téma Multikulturní výchova
Člověk jako téma <ul style="list-style-type: none"> • člověk v odlišné kultuře • figura v dílech klasiků	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student zná dobře anatomii člověka</i> ○ <i>dovede zobrazit člověka v různých duševních stavech, polohách, situacích</i>	Využití znalostí učiva biologie a zeměpisu
Barva, teorie barev	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozliší barvy primární, sekundární a terciární, dovede je míchat a uplatnit dle svého záměru</i>	
Divadlo <ul style="list-style-type: none"> • scéna, kulisy, světlo • kostým, maska • loutka • hračka, didaktická pomůcka	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student zná divadelní výtvarné výrazové prostředky</i>	Samostatně navrhnou a zrealizují hračku či loutku

S E X T A		
Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění <ul style="list-style-type: none"> • renesance - dokončení • baroko • klasicismus, empir • romantismus, realismus • impresionismus	<ul style="list-style-type: none"> ○ <i>student rozlišuje obory výtvarného umění</i> ○ <i>orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury</i> ○ <i>nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filosofie, hudební výchovy</i> ○ <i>samostatně připraví a představí prezentaci zadaných témat</i>	Využití znalostí učiva dějepisu a literatury

XIV.2.B – Výtvarná výchova

Přírodní téma <ul style="list-style-type: none"> země, vesmír motivy z rostlinné a živočišné říše studijní kresba 	<ul style="list-style-type: none"> student ovládá a kombinuje výtvarné techniky užívá netradiční výtvarné techniky a kombinuje je originálním způsobem zpracuje a prezentuje zadané téma 	Využití znalostí učiva biologie a zeměpisu
Výtvarné umění v našem životě <ul style="list-style-type: none"> umělecké řemeslo práce s materiály užitá grafika galerie, muzea, výstavnictví památková péče 	<ul style="list-style-type: none"> student originálním způsobem zpracuje zadané téma aplikuje získané dovednosti a znalosti ve vlastní tvorbě vybere a použije nejvhodnější formu a techniku práce 	Realizováno PT Mediální výchova Estetický kurz - v ŠVP zpracován samostatně

SEPTIMA

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění <ul style="list-style-type: none"> impresionismus secese výtvarné umění 20. století aktuální výtvarná témata 	<ul style="list-style-type: none"> student rozliší obory výtvarného umění orientuje se v jednotlivých etapách vývoje evropské kultury nachází souvislosti mezi probíranou tematikou a učivem dějepisu, literatury, filosofie a hudební výchovy samostatně připraví a představí prezentaci daných témat 	Využití znalostí učiva dějepisu, literatury, filosofie a hudební výchovy
Praktická cvičení, tvorba <ul style="list-style-type: none"> studijní kresba a malba techniky kresby a malby aktuální a netradiční tematika užitě umění, grafika, písmo 	<ul style="list-style-type: none"> student rozliší technickou a volnou kresbu, aktivně ji používá rozšiřuje své zkušenosti s výtvarnými technikami, umí je vhodně kombinovat navrhne, skicuje, rozvíjí svou kreativitu 	Využití znalostí učiva geometrie Návštěva OGL, aktuálních výstav a jiných výtvarných akcí

OKTÁVA

Učivo	Očekávané výstupy	Poznámky
Dějiny umění <ul style="list-style-type: none"> souhrnně probrané učivo umění 20. století a současné umění nové výtvarné směry 	<ul style="list-style-type: none"> student se orientuje v etapách vývoje evropské kultury zná souvislosti mezi výtvarným uměním a dějinami Samostatně připraví a představí prezentaci na dané téma aktivně vybírá, užívá a kombinuje výtvarné techniky 	Realizováno PT Mediální výchova Využití znalostí učiva dějepisu Návštěva galerie (např. Zwinger, NG Praha, OGL aj.)
Vlastní tvorba <ul style="list-style-type: none"> studijní kresba podle modelu aktuální výtvarná zadání, grafika příprava výtvarné části maturitního plesu... příprava maturitní práce 	<ul style="list-style-type: none"> student prezentuje svou práci, dovede vysvětlit postup, techniku a vybrané výtvarné prostředky 	